

Pere Lareda i Olives

Santa Maria del Mont

Butlletí Mensual

Any VII

Juny de 1934

Num. 74

XAMPANY GELAMA

Caves a VILAJUIGA (Girona)

Avís d'Administració

Preguem a tots els subscriptors que per tal de normalitzar la marxa de la nostra Administració, vulguin posar-se al corrent de llur respectiu abonament, a fi de què no ens haguem de veure obligats a suspendre la remesa del BUTLLETÍ.

L'import de la subscripció el poden fer a mans del capellà del Santuari, del Sr. Director del nostre BUTLLETÍ, o bé enviar-lo per Gir Postal o segells de correu al nostre representant a Girona que és Mn. Carles de Bolós, Prev., carrer del Progrés núm. 21, on hom es pot dirigir per tots els afers d'administració. També es poden pagar les subscripcions a les llibreries de Joan Geli, C. Albareda, de Francesc Geli, C. Argenteria, de Girona, i Masdevall, de Figueres.

SANTA MARIA DEL MONT

Butlletí mensual

Director: PERE VAYBEDA I OLIVAS

Preu de subscripció: 2 pessetes l'any.

Número solt: 20 centims.

Anuncis a preus convencionals.

(Amb llicència eclesiàstica)

COMIAT

Amb aquest número hem d'acomiar-nos dels nostres caríssims lectors. Ja fa més de sis anys que sortirem a la palestra arborats d'entusiasme per a promoure i mantenir la devoció dels fidels d'aquesta terra envers la Mare de Déu del Mont. El nostre treball haurà estat encertat o no, però ningú no ens podrà negar la nostra constant bona voluntat. I fent examen de la tasca acomplerta, ens conforta el pensar que no ha pas estat ben eixorca. La bona llavor escampada així en l'aspecte religiós com en el cultural, confiem que haurà donat el seu fruit.

Es clar, però, que les circumstàncies de cada moment són les que a fi de comptes imposen una o altra actuació. I les circumstàncies presents no són pas ben favorables per a mantenir la vida d'una publicació del caràcter de la nostra. Amb el Santuari tancat, la nostra veu clamaria en el desert, i tot l'esforç, així material com espiritual seria desproporcionat a l'objectiu que un hom es pot bonament proposar. Es per aquesta raó que hem decidit acomiar-nos dels nostres fidels i devots lectors, confiant que això no comportarà pas llur allunyament espiritual de la Mare de Déu que senyoreja aquestes altures, més que més quan sabem que malgrat els moments crítics que ara passa el Santuari, de tant en tant encara n'eixirà d'ell una veu amiga adreçada als bons devots de la Verge.

En donar per finida la nostra tasca periodística, ens creiem obligats per un deure inexcusable a remerciar totes les cooperacions i paraules d'encoratjament que en el curs de la nostra vida hem rebut i encara la fidelitat que ens han guardat sempre aquest estol de lectors de l'Empordà, de la Garrotxa, i de moltes altres comarques catalanes; la confiança que ens atorgaven, ens animava a seguir endavant. Ara l'acomiadament comporta una separació dolorosa. Esperem, però, que ben aviat ens poguem trobar en altres empreses nobles, per la glòria de la Verge i l'arrelament de la fe en el nostre poble.

El camp de les bones activitats és gran i múltiple. Si en apagar-se un fogar se n'encén un altre la bona causa res no hi perd.

Lliurem-nos confiats a les mans de la divina Providència que ella sap en tot moment quina facultat nostra cal utilitzar.

Allò que es conta d'Estanislau Vayreda

El conegut naturalista Sr. Marian Masferrer, homenatjat temps enrera en les planes d'aquesta mateixa *Revista*, fou el fervent deixeble que, d'una manera anecdòtica, va fer conèixer a una multitud de llars catalanes el nom gloriós del seu estimat mestre N'Estanislau Vayreda. I és que l'anècdota en boca del naturalista d'Espinelves esdevenia una definició clara i exacta de la persona a la qual es referia. Les idees de treball, de tenacitat i de virtut, característiques de l'obra d'En Vayreda, apareixen, tanmateix, ben definides en les anècdotes següents que jo havia sentit contar a n'En Masferrer i que trobo escrites en un article d'En Pere Vayreda aparegut el mes de novembre de 1926, a la «*Revista d'Olot*»: En plena guerra civil, sota Castellar d'En Huch, trobant-se el gran botànic olotí agregat a la secció d'ambulància sanitària de les forces carlines que per allà operaven, mentre els seus companys es replegaven precipitadament empesos per l'avenç continuat de l'adversari, ell, inconscient a allò que passava, recollia d'entre unes clapes de neu uns exemplars del *Bulbocodium vernum* L.; la intervenció oportuna dels companys el lliuraren, següentment, d'un c o n t r a t e m p s lamentable. Així mateix l'estiu de l'any

1897, volent-- des de la Vall de Ribes, on érem instal·lats—repetir l'exploració devés el llegendari «Puig de Sant Amant», adalerat en la recerca de preuades espècies, era ja molt avançada la tarda quan s'adonà de la llarga ruta que li mancava recórrer per a reintegrar-se al sojorn estival que aviem escollit; la boira li barrà les senderes fent-lo presoner de la muntanya t obligant-lo a passar-hi la nit sense refacció de cap mena. La Providència, però, li oferí una balma avinent per a defugir quelcom els efectes nocius de la serena en aquelles alteroses cingleres. Després d'una nit d'esglai, l'endemà ens contava—completament afònic, però amb perfecta equanimitat d'esperit—les notes més sortints d'aquelles hores passades a l'abric de la caborca que li salvà la vida.

L'any 1930, que vaig ésser destinat de vicari a Sant Pau de Segúries, llogarret del veïnatge de Camprodon, vaig tenir l'honor de fer coneixença amb un altre amic que fou de N'Estanislau. Em refereixo al distingit senyor En Josep Guardia, actual propietari del conegut «Mas Mariner». Fou aquest senyor company ideal en les meves excursions entomològiques, el qual desitjós, de ben segur, d'afermar la meva jovenívola vocació envers l'estudi dels insectes, va desplegar davant la meva atenció una gesta heroica del gran naturalista olotí perquè em servís d'esperó en aquells moments en què el meu entusiasme defallia davant la difícil consecució d'alguna novetat. Entre els joiells d'interès científic que guarden els senyors de «Mas Mariner» atrau tot seguit la curiositat una làmina de pedra calcària en la qual hi apareix fossilitzada una rara forma de peix. La troballa d'aquest objecte ofereix una ocasió magnífica per a provar la intensitat de l'interès que desvetllava a n'En Vayreda l'estudi dels éssers uatural. Aquest fòssil fou trobat ran mateix del quintar de l'esmentada pairalia, entre dues lloses de pedra que el contenien per meitat. N'Estanislau va tenir coneixement d'aquesta troballa i pocs dies després es personà al «Mas Mariner». En veure l'exemplar digué que es tractava d'una espècie interessantíssima de la qual sols se'n coneixia un altre exemplar. Tot seguit es decidí demanar al senyor Guardia una de les lloses, remarcant que ell tindria cura d'emplaçar-la en lloc segur. El senyor Guardia, però, amador també de tot allò que és

d'interès biològic, no va donar pas bona acollida al prec que li feia l'il·lustre naturalista. Aquest insistí en la demanda i veient que el propietari no es determinava a lliurar-li el cobejat objecte va determinar quedar-se a dormir a la casa. L'endemà tornà a demanar amb insistència aquell joiell paleontològic, fins que a la tarda els senyors del «Mas Mariner» determinaren regalar-li una de les lloses que portaven incrustat el peix fossilitzat. Tan bon punt el senyor Vayreda hagué aconseguit el que pretenia, agrai l'ofrena i s'acomiadà dels seus amics. Aquest fet, no cal dir, prova una vegada més la tenacitat del savi olotí per a poder assolir un de tants dels seus fins científics.

La virtut i fermesa de les seves conviccions catòliques apareixen ben clares en el lema *Ad maiorem Dei gloriam, scientiarumque splendorem*, que féu escriure en el fris del seu magnífic herbari. Adhuc hi ha qui li sentí dir que veia amb tristesa que la impietat prengué les ciències naturals com una arma contra l'Església, i no hauria volgut que aquella col·lecció hagués pogut ésser utilitzada per ningú amb fins contraris al dogma. També parlava amb paraules que denotaven un cert deix de tristesa, quan es referia al futur destí de la seva col·lecció de plantes reunides amb tants afanys i servades amb tanta cura. Jo crec que l'estat de conservació de la col·lecció de plantes de N'Estanislau Vayreda, dipositada en el Museu Municipal d'Olot, deu ésser perfecta, donades la seva bona preparació i les bones condicions de l'herbari. En canvi, però, les petites col·leccions entomològiques estojades en vitrines als costats de l'herbari han estat destruïdes per les arnes gairebé per complet. No hi ha dubte que la conservació dels insectes és diferent i necessita molta més cura que les plantes; no obstant, ens semblaria un gran encert el fet de traslladar l'herbari Vayreda al Museu de Ciències Naturals de Barcelona. ¿Quin goig no hi faria aquesta obra tan gran i tan catalana en un dels salons del magnífic Palau de l'Agricultura, construït amb motiu de la darrera exposició internacional de Barcelona i, si a Déu plau ben aviat transformat en Museu?

LLUIS VILARRÚBIA, *Prev.*

De *Revista Il·lustrada Jorba*

L'apostasia dels nostres pobles

Són molt pocs els homes capaços de ser originals en les seves idees i independents en la seva conducta. La immensa majoria no són sinó fills del seu temps i de les circumstàncies.

Existeixen corrents d'idees que arrosseguen les multituds i això fa que cada època i cada poble tingui la seva fesomia pròpia i característica.

Venturosos els que tenen la sort de que l'esperit de l'època que viuen, l'atmosfera que els envolta, siguin favorables a la virtut i a la santedat.

Així fins ara havia estat a casa nostra. De pares a fills passava el ric patrimoni de les creences religioses, el respecte mutu a la fama, a la propietat, la fidelitat a la paraula donada al peu de l'altar pels esposos com a fonament de la nova llar familiar...

Els nostres avantpassats s'hi trobaven bé dins d'aquesta atmosfera on havien nascut i no sentien pas cap necessitat de trasbalsar els fonaments sagrats que sostenien els pobles. Els passava un consemblant d'aquell que respira un clima bo i té abundor d'aliment nodridor i sa. Aquest s'hi troba bé a casa seva, frueix a pler de la salut i vigoria de sos membres i no sent cap mena de pruija de canviar d'horitzó, ni farà mai cap cabal dels curanderos que li ofereixen panacees meravelloses.

No podem pas dir el mateix dels nostres dies. Els corrents d'idees abassegadores de les multituds «gregàries» han donat una forta girada als nostres pobles, precisament en l'orientació dels problemes més vitals: els religiosos, econòmics i socials.

Avui en dia molts dels nostres pobles són verament apòstates, al menys per la seva deplorable conducta.

Quin caire ha pres aquesta apostasia que deplorem?

En el problema religiós l'apostasia els ha fet caure en l'ateisme.

Efectivament, s'han donat tota mena de facilitats per moviments confessionals. No és pas cap judici temerari pressuposar tota mena de favoritisme per a la primera església o confessió que es pronunciés, però no hem pas presenciats fins ara cap manifestació religiosa. Es veu ben clar que els pobles nostres s'esti-

men més prescindir dels problemes enlairats de l'esperit; no volen pas cap religió. Quan es parla d'aquests problemes, és sols per escarnir la confessió religiosa més autoritzada, la que davant sos ulls sintetitza tota la noció religiosa; ço és: l'Església catòlica, la que va plasmar Catalunya i va fer-la noble i gran.

En el problema social una sola cosa pot precisar-se en mig de l'aldarull de projectes, somnis i il·lusions que la revolució ha portat a casa. L'apostasia actual en aquest terreny vol enrunar aquell respecte a la propietat i llibertat d'iniciativa que, emprada per la justícia i afavorida per la caritat, és i serà sempre l'estímul i incentiu més eficaç de l'esforç personal i dignificador.

Finalment, en l'ordre familiar veiem un moviment anàrquic que vol arrabassar a les famílies aquell tresor fins ara invulnerable per la mateixa misèria, per la fam i altres calamitats que afligeixen els pobles, com és ara, la pau, la unió de cors, l'amor dels esposos, el respecte als fills...

Panorama ben trist, certament!

Imatges florides

X

L'ermita costera

Sou la Costa Brava en aigües
de dos mars d'etern mareig,
mar d'onades, aigua blava,
mar de penyes, pins i avets:
si l'aigua lima les pedres
i l'arbre cada jorn creix,
tot llimant-vos i cobrint-vos
s'esbocinen com sorreig.

XI

Maria ermitana

Dalt de la talaia altiva
que s'endinsa, d'alta al cel,
pastureu viles i pobles
Pastorel·la d'Israel.

XII

Metgessa divina

Sou la flor dels set miracles
que pels cingles reverdeix:
vostre mà l'heu sense obstacles
per tothom n'heureu esqueix.

XIII

Tòrtora anyal

Com la Tòrtora polida
vora el niu teniu la font:
soplugeu l'ànima pura
quan gorgolla el vostre amor.

JOSEP CASASSA-TASSIS, prev.

:: NOTICIARI ::

Com ja hauran vist els nostres lectors en l'editorial, aquest és el darrer número que es publica d'aquest BUTLLETÍ. Amb aquest motiu, i en la impossibilitat d'adreçar-nos a cada u en particular, preguem a tots els subscriptors i anunciants que hagin de pagar quelcom a l'Administració, que es dirigixin al Rnd. Dr. Carles de Bolós, Pvre. (Progrés 21-3.er) de Girona qui té la comanda de rebre tots els pagaments que estiguin pendents.

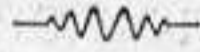
Confiem que el bon amor a la nostra Obra demostrada sempre pels subscriptors, els mourà a complir fidelment sense altres requeriments, llurs compromisos.

—w—

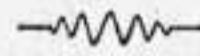
Ordres Sagrats.—El dia de Sant Pere, el nostre Exm. Sr. Bisbe donà per primera vegada Ordres Sagrats, conferint el Presbiterat als Rnds. Diaques: Josep Bosch, Domènec Ciurana, Galo Lluís, Narcís Planas, Joaquim Pujol, Pere Reig, Pere Roura, Miquel Vall-llosera, Josep Gelpí i Ignasi Comalat. El Diaconat al Subdiaca Jaume Piferrer, i el Subdiaconat als Minoristes: Marian Costa, Pere Comas, Tomàs Frigola, Josep Oriol, Pius Masvidal, Enric Puig, Josep Puigdevall, Joaquim Poch, Francesc Quintana, Lluís Roca, i Pere Sala.

—w—

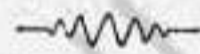
Fa alguns dies que l'Excm. i Rdm. Sr. Bisbe anà a la ciutat de Figueres en visita particular a la clerecia. Admirà el bell edifici del Patronat Parroquial de la Catequística i per damunt de tot l'extensa obra de recristianització que aquest ve realitzant entre la població figuerenca.

La Junta Diocesana d'Acció Catòlica, ha pensionat els joves sacerdots Mn. Narcís Planas i Mn. Miquel Vall-llosera per a assistir als cursos d'estiu que es donaran a Santander organitzats per la Junta Central d'Acció Catòlica.

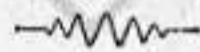

Aquest mes de juny el Col·legi de l'Escola Pia d'Olot celebrà amb gran solemnitat les festes a honor de Sant Pompili M.ª Pirroti, amb motiu de la seva recent canonització. Hi assistiren l'Excm. Sr. Bisbe de Girona i el Vicari General M. I. Dr. Canadell.

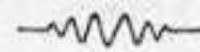
Ha mort a Tortosa el Sr. Pere Reixach i Boix, professor de Física d'aquell Seminari. Era l'únic seglar que ocupava càtedra en un Seminari.

Era fill d'Olot i tenia en aquestes comarques moltes coneixences. E. P. D.

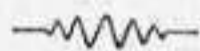
El dia 12 de juny es celebraren en aquest Santuari solemnes funerals en sufragi de l'ànima del qui en fou gran protector i devot de Santa Maria, don Joan de Noguer. Hi assistiren ultra la clerecia del veïnatge, un bon nombre de familiars del finat.

Amb aquest motiu repetim a l'afligida vídua el nostre condol.

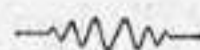

Ha eixit a la llum pública el llibre «Sant Pere de Besalú» original de l'incansable investigador Dom Amand Seqüestra, benedictí d'Encalcat qui havia residit molts anys en aquesta vila comtal.

Hom el trobarà a les principals llibreries de les nostres comarques.

Per la casa Smicht de Barcelona han estat editades unes formoses estampetes amb la Mare de Déu del Mont i una vista del Santuari.

—Fumador: si tens bon gust fuma **Paper Carlets.**

Si et preocupes de ta salut fuma **Paper Carlets.**

Si et sentis ben català, fuma **Paper Carlets.**

Pensió **CAMPÍ**

(antic «refectorium» del
Casal de l'Exercitant)

CANUDA, 4—BARCELONA

a càrrec del fondita

GERONI CAMPÍ

Habitacions amb aigua corrent

Quartos de bany — Dutexes

Abonaments

Apats a 3, 4 i 5 ptes. (vi comprès)

Cèntrica - Seriosa - Econòmica

Canuda, 4 — Telèfon 22931

(Antic Casal de l'Exercitant)

No en cerqueu d'altra en anar a
BARCELONA

NARCIS FIGUERES I REIXACH

METGE

CIRURGIA GENERAL

I RAIGS X

GIRONA

RAMBLA LLIBERTAT, 26

OBRES DE PERE VAYREDA

**EL PRIORAT DE LLADÓ
I LES SEVES FILIALS**

**SANTA MARIA DEL MONT
(NOTÍCIA HISTÓRICA D'AQUEST
SANTUARI)**

**ES VENEN A TOTES
LES LLIBRERIES**

SANTA MARIA DEL MONT

BUTLLETÍ MENSUAL

FRANQUEO CONCERTADO

Masó, imp. — Girona

GUIX

d'en Noguer de Segaró

Guix blanc d'alabastre

Alabastre en blocs per a escultura

Fàbrica: SEGARÓ

BESALU (Girona)

Agent de vendes: **CASA AYMAR**

SANT CELONI

Telèfon, 5